

V Bruselu dne 17.5.2021
COM(2021) 240 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

**o novém přístupu pro udržitelnou modrou ekonomiku v EU
Přeměna modré ekonomiky EU pro udržitelnou budoucnost**

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

o novém přístupu pro udržitelnou modrou ekonomiku v EU Přeměna modré ekonomiky EU pro udržitelnou budoucnost

1. PŘECHOD OD „MODRÉHO RŮSTU“ K „UDRŽITELNÉ MODRÉ EKONOMICE“

Zelená dohoda pro Evropu¹ požaduje transformaci našeho hospodářství v moderní a konkurenceschopnou ekonomiku účinně využívající zdroje, v níž budou postupně odstraněny čisté emise skleníkových plynů a chráněn přírodní kapitál EU. Plán na podporu oživení Evropy² hodlá podpořit ekologickou a digitální transformaci a učinit evropské hospodářství spravedlivějším, odolnějším a udržitelnějším pro budoucí generace. Modrá ekonomika Evropské unie může k plnění tohoto dvojího úkolu napomoci: bude-li nasměrována na udržitelnější dráhu, stane se zdrojem inovativních postupů a myšlenek podporujících rychlé a trvalé oživení a chránících naši planetu.

Pokud bychom celosvětovou modrou ekonomiku přirovnali k národnímu hospodářství, byla by sedmou největší na světě a oceán jako hospodářský subjekt by byl členem skupiny G7. Působí v nejrozsáhlejší ekosystému naší planety: v oceánech se nachází 97 % veškeré naší vody a 80 % všech forem života. Oceán nás obklopuje a udržuje nás naživu, neboť dodává dostatek kyslíku pro každé druhé naše nadechnutí, potravu pro téměř polovinu lidstva a životně důležité zdroje pro lidské zdraví, nemluvě o síti hospodářských interakcí.

Evropská modrá ekonomika poskytuje 4,5 milionu přímých pracovních míst³, často v regionech, kde je jiných pracovních příležitostí pomálu. Zahrnuje veškerá odvětví a sektory související s oceány, moři a pobřežními, bez ohledu na to, zda působí v mořském prostředí (např. lodní doprava, rybolov, výroba energie), nebo na souši (např. přístavy, loděnice, pozemní akvakultura a produkce řas, pobřežní cestovní ruch). Jde o široký a rychle se vyvíjející segment našeho hospodářství, který v uplynulém desetiletí učinil významné kroky k modernizaci a diverzifikaci. Vedle tradičních odvětví se postupně rozvíjejí a rostou odvětví inovativní, např. obnovitelná energie z oceánů, modrá bioekonomika, biotechnologie a odsolování, která nabízejí nové perspektivy a vytvářejí nová pracovní místa.

Tyto i jiné hospodářské činnosti mají kumulativní dopad na mořské prostředí – od viditelného znečištění, jako jsou plastové odpadky či úniky ropných látek, až po neviditelné znečištění, např. mikroplasty, hluk pod mořskou hladinou, chemické látky a živiny. Změna klimatu a emise skleníkových plynů představují pro naše oceány, pobřeží a lidi, kteří v těchto oblastech žijí, celou škálu ničivých účinků – od změn teploty vody po acidifikaci, stoupání hladiny moří a častější a intenzivnější záplavy a erozi. V kombinaci s významnou hrozbou úbytku biologické rozmanitosti v důsledku změny klimatu, znečištění ovzduší, nadměrného využívání zdrojů a ničení přírodních stanovišť budou tyto dopady představovat výzvu pro odolnost modré ekonomiky a společnosti jako celku.

¹ COM(2019) 640 final.

² COM(2020) 442 final.

³ Evropská komise (2020), Zpráva o modré ekonomice EU z roku 2020.

Toto sdělení předkládá systémový pohled, který politiku oceánů začleňuje do naší nové evropské hospodářské politiky. Náš oceán a „modrá ekonomika“, již žíví, jsou pro dosažení transformace vytyčené Zelenou dohodou pro Evropu nepostradatelné. Nejzřetelnějšími příklady jsou přispívání oceánů k výrobě energie, k ekologizaci dopravy a k udržitelné produkci potravin. K udržitelnému hospodářství zásadně přispívá zdravý oceán. Potřebujeme lépe propojit zelenou a modrou politiku a zároveň rozšířit náš přístup za hranice EU a určovat směr v oblasti mezinárodní správy oceánů.

Udržitelná modrá ekonomika vytvoří hmatatelné příležitosti pro nová pracovní místa a podniky. Budou vznikat v rámci prací zaměřených na zmírnění dopadů na oceány a pobřeží a budování odolného hospodářského modelu založeného na inovacích, oběhovém hospodářství a ohleduplném přístupu k oceánu. To znamená, že podniky, které využívají nebo vytvářejí obnovitelné zdroje, chrání mořské ekosystémy, omezují znečišťování a zvyšují odolnost vůči změně klimatu, budou podpořeny pobídkami, zatímco jiné budou muset snížit svou environmentální stopu. To je důležité jak pro lidi, tak pro planetu. Agenda pro udržitelný rozvoj 2030 uznává⁴, že bez zdravého oceánu je život na této planetě ohrožen; bez jeho zdrojů ztrácejí lidské společnosti na celé planetě schopnost užít se.

Toto sdělení stanoví podrobný a realistický program pro modrou ekonomiku a její významnou úlohu při plnění cílů Zelené dohody pro Evropu. Díky své dynamičnosti a inovačnímu potenciálu má toto odvětví veškeré předpoklady k tomu, aby pohánělo ekologickou transformaci, přičemž nahradí nekontrolovanou expanzi čistými, vůči změnám klimatu odolnými a udržitelnými činnostmi, které budou ohleduplné k mořskému prostředí. Zastaralou představu, že ochrana životního prostředí je v rozporu s ekonomickými zájmy, střídá poznání, že – zejména v námořním průmyslu – životní prostředí a hospodářství jsou neoddělitelně spojeny. Místo „modrého růstu“ je nyní potřeba zaměřit se na „udržitelnou modrou ekonomiku“.

Evropská moře a oceány jsou přirozeným a důležitým spojencem při řešení krizí spojených s klimatem a biologickou rozmanitostí. Je třeba odstranit značné nedostatky v provádění, aby se ochrana moří do roku 2030⁵ rozšířila ze stávajících 11 % pokrytých oblastí na 30 %, dosáhnout ambiciózních cílů v oblasti znečištění našich moří a vytěžit co nejvíc z evropských přírodních a námořních aktiv, aby se splnily evropské cíle pro rok 2030, nebo pokud jde o klimatickou neutralitu. Toto sdělení spolu s plánovaným výzkumem **oceánské mise**⁶ zahájí cestu k uskutečnění těchto cílů.

Toto sdělení vyzývá subjekty modré ekonomiky, aby schválily zásady Zelené dohody pro Evropu. Během uplynulých patnácti let EU položila pevný základ pro integrovanou a synergickou námořní politiku v Evropě tím, že zapojovala členské státy, regiony, místní zúčastněné strany a pozemní zelenou ekonomiku. Také posun k budování udržitelné modré ekonomiky bude záviset ještě silněji na spolupráci se zúčastněnými stranami, od velkých a malých podniků až po místní skupiny a mladé lidi nadšené pro zdraví našeho oceánu a širokou veřejnost. Musí sjednocovat *všechny* skupiny a odvětví okolo společné vize. Toto sdělení, které doplňuje jiné současné iniciativy Komise, předkládá (v kapitole 2) program pro modrou ekonomiku zaměřený na její dekarbonizaci, ochranu našeho přírodního kapitálu, oběhové hospodářství a odpovědnou produkci potravin. Přestože není vyčerpávající,

⁴ Cíl udržitelného rozvoje č. 14: Chránit a udržitelným způsobem využívat oceány, moře a mořské zdroje v zájmu zajištění udržitelného rozvoje.

⁵ COM(2020) 380 final.

⁶ Kandidátská oceánská mise „Zdravé oceány, moře a pobřežní a vnitrozemské vody“.

oznamuje některé nové iniciativy a popisuje některé nástroje (kapitola 3) a nezbytné faktory (kapitola 4) pro dosažení přeměny.

2. PŘEMĚNA HODNOTOVÝCH ŘETĚZCŮ MODRÉ EKONOMIKY

2.1 Dosažení cílů klimatické neutrality a nulového znečištění

Udržitelná modrá ekonomika nabízí celou řadu řešení pro dosažení cílů Zelené dohody pro Evropu. Je třeba, aby mnohé ze současných činností snížily svou uhlíkovou stopu a do popředí zájmu se dostaly činnosti nové, jež jsou zároveň uhlíkově neutrální. Modrá ekonomika může přispět k uhlíkové neutralitě rozvíjením obnovitelných zdrojů energie na moři a ekologizací námořní dopravy a přístavů.

EU chce snížit emise skleníkových plynů do roku 2030 o nejméně 55 % oproti úrovním z roku 1990 a do roku 2050 dosáhnout klimatické neutrality. **Obnovitelné zdroje energie na moři** by ke splnění těchto cílů mohly napomoci a v roce 2050 dodávat čtvrtinu elektrické energie EU, především (třebaže ne výlučně) prostřednictvím větrných elektráren na moři. Udržitelná skladba energie z oceánů by měla zahrnovat (kromě větrných elektráren instalovaných pevně na dně) energii z plovoucích turbín, energii tepelnou a přílivovou energii – nově se rozvíjející technologie, u nichž se do deseti let očekává dosažení fáze obchodního využití. Aby urychlila jejich rozvoj, zveřejnila Komise v roce 2020 novou strategii EU pro obnovitelnou energii na moři⁷, jejímž cílem je kapacitu pro obnovitelnou energii na moři do roku 2030 zpětinasobit a do roku 2050 ztrícetasobit.

Zelená dohoda pro Evropu požaduje 90% snížení emisí skleníkových plynů ze všech druhů dopravy, což se vztahuje i na **dopravu námořní**. Naše námořní trasy jsou klíčovým článkem celosvětového obchodního systému. Námořní doprava sice ve srovnání se silniční či leteckou dopravou produkuje emisí méně, stále však produkuje jak emise uhlíku, tak emise dalších znečišťujících látek v důsledku velkých objemů a značné závislosti na fosilních palivech. Dekarbonizace námořní dopravy (a rybolovných operací) omezí nejen emise skleníkových plynů, ale také znečištění ovzduší a vody a hluk pod mořskou hladinou, přičemž se otevírají nové hospodářské příležitosti.

Sdělení z roku 2020 o strategii pro udržitelnou a inteligentní mobilitu⁸ stanoví cíl v podobě uvedení prvních plavidel s nulovými emisemi na trh do roku 2030 a dekarbonizace námořní dopravy prostřednictvím souboru konkrétních opatření. Zmíněný cíl zahrnuje možné rozšíření unijního systému obchodování s emisemi na námořní dopravu a sladění systému zdanění energetických produktů s energetickými a klimatickými politikami EU v rámci revize směrnice o zdanění energie⁹. Komise rovněž zvažuje zahrnutí nových pohonných systémů do probíhajícího přezkumu směrnice o rekreačních plavidlech¹⁰ a revidování směrnice o znečištění z lodí. V mezidobí bude iniciativa FuelEU¹¹ podporovat produkci a využívání obnovitelných a nízkouhlíkových paliv (jako jsou vodíková paliva a paliva na bázi vodíku, biopaliva, syntetická paliva, elektřina a další udržitelné druhy energie, např. energie z větru), jakož i využívání dodávek energie z pobřežních zdrojů pro lodě kotvící v přístavu. Jak

⁷ COM(2020) 741 final.

⁸ COM(2020) 789 final.

⁹ Směrnice Rady 2003/96/ES ze dne 27. října 2003, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny.

¹⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/53/EU ze dne 20. listopadu 2013 o rekreačních plavidlech a vodních skútrech a o zrušení směrnice 94/25/ES.

¹¹ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12312-FuelEU-Maritime->

nařízení o transevropské dopravní síti (TEN-T), tak směrnice o infrastruktuře pro alternativní paliva budou v tomto smyslu revidovány a přizpůsobeny, aby se především zajistilo patřičné zavádění vhodné infrastruktury čerpacích stanic. Loděnice v EU by mohly využít příležitosti vyvstávající z rychle rostoucích trhů s inovativními energeticky účinnými servisními plavidly, která by měla výrazně snížit spotřebu paliva a emise CO₂.

V rámci svého akčního plánu pro nulové znečištění zamýšlí Komise stavět na úspěchu stávajících kontrolních oblastí emisí ve vodách EU a prosazuje určení dalších oblastí ve Středozemním moři (čímž by se emise SO₂ a NO_x do ovzduší, způsobované mezinárodní lodní dopravou, mohly do deseti let snížit až o 80, resp. 20 %) a začíná s obdobnými kroky v Černém moři.

Přístavy mají stěžejní význam pro propojení a hospodářství jednotlivých regionů a zemí. S měnícím se evropským průmyslovým prostředím (např. rozmachem obnovitelných zdrojů energie na moři) se bude postupně vyvíjet i úloha přístavů. Komise má za to, že kromě překládky a logistiky spočívá jejich budoucnost v rozvíjení jejich klíčové úlohy coby energetických uzlů (integrovaných systémů pro elektřinu, vodík¹² a další obnovitelná a nízkouhlíková paliva), pro oběhové hospodářství (pro sběr, překládku a likvidaci odpadu z lodí a přístavních služeb a demontáž lodí vyřazených z provozu), pro komunikace (pro podmořské kabely) a pro průmysl (coby průmyslových klastrů). Dalším aspektem, který přispívá k dosažení dekarbonizace a nulového znečištění, je využívání inteligentních digitálních řešení a autonomních systémů, jelikož optimalizují dopravní toky a manipulaci s nákladem v přístavech a jejich okolí. Převzetí těchto nových úloh zlepší pracovní podmínky hospodářských subjektů i životní podmínky okolních komunit. Ekologizaci svého provozu by měly zvážit rovněž specializované rekreační a rybářské přístavy.

Aby podpořila dekarbonizaci a snižování znečištění způsobeného výrobou energie, námořní dopravou a přístavy, Komise:

- vytvoří **modré fórum pro uživatele moře** za účelem koordinovat dialog mezi provozovateli na moři, zúčastněnými stranami, vědci zapojenými do rybolovu, akvakultury, lodní dopravy, cestovního ruchu, obnovitelné energie a dalších činností. Vytvoří synergie mezi jejich činnostmi a sladí konkurenční využití moře,
- podpoří využívání finančních prostředků z EU **k ekologizaci námořní dopravy prostřednictvím**
 - a) častějšího využívání pobřežní plavby na úkor jiných, více znečišťujících způsobů dopravy;
 - b) renovuje námořní loďstvo EU (např. osobních lodí a servisních plavidel pro zařízení na moři) ke zlepšení jeho energetické účinnosti a
 - c) vybuduje vysoce pokročilé výrobní a technologické kapacity,
- se zaměří na využití nového **Evropského námořního, rybářského a akvakulturního fondu** k podpoře rybářských loďstev v zavádění čistších motorů a techniky, za předpokladu, že tyto renovace nepovedou k nadměrné kapacitě a nadměrnému rybolovu,
- bude sledovat cíl **přístavů s nulovými emisemi**, jak se zdůrazňuje ve strategii pro inteligentní mobilitu, mimo jiné prostřednictvím spolupráce s podskupinou pro udržitelné přístavy v rámci Evropského fóra přístavů, s cílem jednat s příslušnými

¹² COM(2020) 301 final.

zúčastněnými stranami a sdílet a podporovat osvědčené postupy a iniciativy v oblasti ekologizace přístavních služeb vycházející zdola¹³,

- prostřednictvím posíleného mechanismu civilní ochrany Unie a opatření Evropské agentury pro námořní bezpečnost proti znečištění bude podněcovat členské státy, aby se připravily na znečištění moří v důsledku havárií a reagovaly na ně.

2.2 Oběhové hospodářství a předcházení vzniku odpadů

Omezování dopadů lidských činností na moře je kolektivní odpovědností. Modrá ekonomika může sehrát zásadně důležitou úlohu v mnoha aspektech boje proti znečištění a sama může těžit z nových příležitostí, jež z něj vyvstávají.

V Evropských mořích skončí každoročně zhruba 27 000 tun makroplastů (převážně plastové výrobky na jedno použití, ztracené nebo vyhozené lovné zařízení a odpad vypouštěný z lodí)¹⁴. V návaznosti na rozsáhlé opatření přijaté na základě rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí¹⁵ se členské státy EU dohodly, že na plážích by se mělo nacházet méně než dvacet kusů odpadků na každých 100 metrů pobřežní čáry. Významný závazek k udržení evropských moří čistých podpoří směrnice o plastových výrobcích na jedno použití¹⁶, která se zaměřuje na plastové výrobky na jedno použití a lovná zařízení, jež v současnosti představují 70 % odpadu v moři v EU. Obdobná opatření se připravují pro odpadky na mořském dně a mikroplasty. Komise nyní podniká kroky k vypracování norem pro oběhový návrh lovných zařízení, které umožňuje jejich opětovné použití a recyklovatelnost, když dosáhnou konce své životnosti. Opatření ke snížení škod způsobených ztraceným a opuštěným lovným zařízením jsou zahrnuta v návrhu Komise na revidované nařízení o kontrole rybolovu¹⁷. Nové nařízení o Evropském námořním, rybářském a akvakulturním fondu¹⁸ bude i nadále zajišťovat finanční podporu pro rybáře, kteří v moři vyhledávají a sbírají odpadky a ztracená lovná zařízení¹⁹, a financování správného zpracování v přístavech a místech vykládky, jak stanoví směrnice o přístavních zařízeních pro příjem odpadu z lodí²⁰. EU oceňuje úlohu rybářů jako *správce moře* a podporuje další podporu této úlohy na vnitrostátní úrovni, jakož i odvětvím samotným.

Nejdůležitější je však zabránit v první řadě tomu, aby se odpadky do moře dostávaly. Akční plán EU pro nulové znečištění nabízí jedinečnou příležitost pro posílení opatření proti znečišťování živinami (vedoucímu k eutrofizaci), kontaminujícími látkami, odpadky (tvořenými převážně plasty) a podvodním hlukem.

¹³ Nový atlantický akční plán 2.0 rovněž označuje přístavy za prioritu v podobě bran a uzlů pro modrou ekonomiku, zatímco iniciativa pro udržitelný rozvoj modré ekonomiky v západním Středomoří (WestMED) zřídila technickou skupinu pro udržitelnou dopravu a ekologickou lodní dopravu.

¹⁴ SWD(2018) 254 final.

¹⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/56/ES ze dne 17. června 2008, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti mořské environmentální politiky (rámcová směrnice o strategii pro mořské prostředí).

¹⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/904 ze dne 5. června 2019 o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí.

¹⁷ COM(2018) 368 (návrh na revizi nyní v prvním čtení spolunormotvůrci).

¹⁸ Návrh Nařízení Evropského parlamentu a Rady o Evropském námořním, rybářském a akvakulturním fondu a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 508/2014 (ENRF) – politická dohoda ze dne 3. Prosince 2020.

¹⁹ S případným využitím vzájemně propojených zařízení vybavených senzory internetu věcí.

²⁰ Směrnice (EU) 2019/883, kterou se mění směrnice 2010/65/EU.

Je ovšem velice důležité, aby souběžně s tímto omezováním znečištění byly vyvíjeny modely a řešení splňující požadavky oběhovosti. Akční plán EU pro oběhové hospodářství 2020²¹ stanoví ambiciózní program pro pokud možno co nejdelší zachování materiálů a zdrojů v hospodářství a minimalizaci odpadu, což znamená zvýšení oběhovosti. Pro recyklaci velkých lodí má EU jedinečný a ambiciózní soubor norem v nařízení o recyklaci lodí²², které se Komise chystá do roku 2023 revidovat, aby případně rozšířila jeho oblast působnosti a posílila stávající režim. Pokud jde o environmentálně šetrné nakládání a optimální zacházení s vyřazenými ropnými a plynovými plošinami na moři, EU se řídí doporučením Úmluvy o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku a zvaží revizi příslušných právních předpisů EU.

Aby řešila hlavní zdroje znečištění našich moří a aby podpořila řešení recyklace, Komise:

- přijme opatření ke snížení **množství plastového odpadu v mořích, ztrát živin v moři a využívání chemických pesticidů, jakož i rizik**, která z nich plynou, na polovinu do roku 2030,
- přijme opatření k omezení záměrného přidávání **mikroplastů** a vypracuje opatření pro označování, normalizaci a certifikaci a regulační opatření zaměřená na neúmyslné uvolňování mikroplastů, včetně opatření pro zvýšení zachytu mikroplastů ve všech fázích životního cyklu,
- zajistí, aby odpad, jenž se zachytí při rybářské činnosti, byl vykázan v přístavu a aby **lovná zařízení vyrobená z plastu byla po použití sbírána a recyklována**. Komise připraví příslušné prováděcí akty a požádá normalizační organizace z odvětví o vypracování norem pro recyklovatelná lovná zařízení,
- navrhne revizi nařízení o **recyklaci lodí**²³ a požadavků EU na vyřazování **těžebních plošin** z provozu za účelem zajištění náležité ochrany mořského prostředí.

2.3 Biologická rozmanitost a investice do přírody

Ochranu a zachování biologické rozmanitosti je třeba považovat za základní zásady námořní hospodářské činnosti. Biologická rozmanitost moří je nejen nezbytným předpokladem pro hospodářské činnosti, jako je rybolov, biotechnologie a cestovní ruch. Ochrana a obnova biologické rozmanitosti představuje zároveň ekonomické příležitosti.

Jak je zdůrazněno ve strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030, rozšíření ochrany na 30 % mořských oblastí EU a vytvoření ekologických koridorů zvrátí úbytek biologické rozmanitosti, přispěje ke zmírnění klimatických změn a k odolnosti vůči nim a zároveň přinese významný prospěch finanční a společenský. U investice do chráněných mořských oblastí, zvláště do přísně chráněných oblastí, bylo prokázáno, že znamenají bohatou ekonomickou návratnost a roste díky nim množství ryb i mořského života, pokud je ochrana účinná.

Ochrana a obnova pobřežních vegetačních systémů, např. přílivových bažin, mangrovů a mořských trav – které ve svých rostlinách, půdách a sedimentech akumulují „modrý uhlík“²⁴

²¹ COM(2020) 98 final.

²² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1257/2013 ze dne 20. listopadu 2013 o recyklaci lodí a o změně nařízení (ES) č. 1013/2006 a směrnice 2009/16/ES.

²³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1257/2013 ze dne 20. listopadu 2013 o recyklaci lodí a o změně nařízení (ES) č. 1013/2006 a směrnice 2009/16/ES.

– může výrazně přispívat k plnění cílů Zelené dohody pro Evropu v oblasti dekarbonizace. Zachování sekvestrace modrého uhlíku zároveň úzce souvisí se zachováním biologické rozmanitosti pobřežních oblastí. Obdobně navrhování umělých útesů, obnova důležitých stanovišť mořského dna (korálových útesů, makrořasových lesů a dalších) a vyvíjení řešení pro odstranění znečištění z mořských oblastí či boj proti eutrofizaci jsou pro obnovu biologické rozmanitosti, a tím i odolnosti pobřežních a mořských ekosystémů, nesmírně důležité. Všechny tyto činnosti mohou být součástí samostatného hospodářského odvětví. Je zjevné, že veškeré potenciální dopady je třeba řešit uceleným způsobem, aby řešení byla skutečně udržitelná. Modré biotechnologie kromě toho nabízejí řešení pro výrobu materiálů, enzymů, potravinových doplňků a léčiv.

Uplatnění anticipativního přístupu, využívajícího řízení založené na ekosystémech, v rámci právních předpisů EU²⁵ omezí nepříznivé dopady rybolovu, těžby nerostných surovin a dalších lidských činností na mořské ekosystémy, zejména na citlivé druhy a stanoviště mořského dna. Pro minimalizaci environmentálních dopadů rybolovu na mořská stanoviště zavedla Komise taková opatření, jako jsou specifikace lovného zařízení a velikostí ok sítě, uzavřené oblasti a sezóny. Nyní připravuje zprávu o provádění těchto opatření a chystá se vydat nový akční plán, jehož cílem bude další sladění rybolovu – včetně lovu, mimo jiné i pomocí kontaktních zařízení při dně – s cíli v oblasti biologické rozmanitosti. Patří sem případně zavádění opatření ke snížení využívání lovných zařízení, jež nejvíce ničí biologickou rozmanitost, včetně užívání kontaktních lovných zařízení pro lov při dně, což je činnost, která v současnosti ničí mořské dno nejvíce. Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond bude podporovat přechod k selektivnějším a méně škodlivým technikám rybolovu.

Pokud jde o zachování a obnovení biologické rozmanitosti moří, Komise:

- předloží **návrh na právně závazné cíle EU v oblasti obnovy poškozených ekosystémů**, zejména významných oblastí tření a líhnutí ryb a oblastí s největším potenciálem pro zachycování a ukládání uhlíku a předcházení přírodním pohromám a zmírňování jejich následků,
- navrhne **nový akční plán pro zachování rybolovných zdrojů a ochranu mořských ekosystémů** do konce roku 2021, který se bude především soustředit na opatření nutná k ochraně citlivých druhů a stanovišť,
- bude spolupracovat s členskými státy, regiony a Evropskou agenturou pro životní prostředí na **určení a označení dalších chráněných mořských oblastí** a vymezení přísné ochrany do konce roku 2021,
- podpoří **místní participativní iniciativy** (například skupiny komunitně vedeného místního rozvoje, místní akční skupiny v oblasti rybolovu apod.), které spojují regeneraci mořských zdrojů se zachováním místních způsobů obživy.

2.4 Odolnost pobřežních oblastí

²⁴ Uhlík ukládaný do pobřežních a oceánských ekosystémů.

²⁵ V tomto ohledu je nezbytné plně provádění následujících aktů: rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí (2008/56/ES), směrnice o ochraně ptáků (2009/147/ES), směrnice o ochraně přírodních stanovišť (92/43/EHS), směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1380/2013 ze dne 11. prosince 2013 o společné rybářské politice, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1241 ze dne 20. června 2019 o zachování rybolovných zdrojů a ochraně mořských ekosystémů pomocí technických opatření a strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti (COM(2020) 380 final).

Ochrana našich přírodních a ekonomických aktiv a infrastruktury znamená přizpůsobení se nevyhnutelným důsledkům změny klimatu. Přizpůsobování se změnám klimatu, jako alternativa k budování ještě „šedivější“ infrastruktury (přehrad, hrází či betonových zábran), by mělo být založeno na přírodních řešeních a řešeních inspirovaných přírodou – mokřadech, jako jsou slaniska, mořské louky, mangrovy či duny. V pobřežních regionech přispěje rozvoj zelené infrastruktury k zachování biologické rozmanitosti, pobřežních ekosystémů a krajiny a zároveň posílí udržitelný rozvoj cestovního ruchu a hospodářství těchto regionů. Tyto činnosti, jež vedou k přizpůsobení se, se stanou novým samostatným odvětvím modré ekonomiky.

Přibližně jedna třetina obyvatelstva EU žije ve vzdálenosti do 50 km od pobřeží. V pobřežních regionech či na některém z mnoha evropských ostrovů žije více než 200 milionů občanů. Mezivládní panel pro změnu klimatu v roce 2018 uvedl, že hladiny moří se pravděpodobně do roku 2100 zvednou o 0,4 až 0,8 metru, a pokud celosvětové emise skleníkových plynů zachovají současný trend, patrně stoupnou až o 1,1 metru²⁶. V důsledku pokračující absorpce tepla a úbytku arktického a antarktického ledu budou po roce 2100 hladiny moří dále stoupat po celá staletí. Kromě toho se v důsledku změny klimatu mnohonásobně zvýší pravděpodobnost extrémních povětrnostních událostí spojených s moří a oceány, jež způsobují vážné škody na obyvatelstvu, ekonomických aktivech a infrastruktuře.

Veřejné výdaje EU na ochranu pobřeží proti rizikům, jež představují eroze a záplavy v letech 1990–2020 činily podle odhadů více než 5 miliard EUR ročně²⁷. Naproti tomu náklady na nečinnost by z hlediska ztráty ekosystémových služeb podél pobřeží EU dosáhly 340–360 miliard EUR ročně. Je nezbytné zásadně zlepšit provádění průzkumu a plánování společné reakce. Nová strategie EU pro přizpůsobování se změně klimatu²⁸ vytyčuje rámec pro tuto reakci prostřednictvím inteligentnějšího, rychlejšího a systémovějšího přizpůsobování se v rámci EU a rozhodnějších mezinárodních kroků zaměřených na dosažení odolnosti vůči změně klimatu. Uplatněním pokynů obsažených v této strategii Komise:

- bude pracovat na **odstranění mezer ve znalostech** a bude podněcovat inovace pro větší odolnost, pokud jde o pobřežní oblasti, mimo jiné i prostřednictvím nových srovnávacích analýz tradičních a řešeních a řešeních inspirovaných přírodou,
- posílí kapacitu pro pozorování, modelování a předpovídání v rámci programu Copernicus a Evropské námořní sítě pro pozorování a sběr dat (EMODNet), aby bylo možné lépe **předvídat účinky extrémních povětrnostních událostí** (např. záplav, bouřlivého přílivu) a **místní růst hladiny moří**,
- **podníí spolupráci mezi pobřežními regiony a ostrovy** sdílejícími společné potřeby v těžce přímořské oblasti za účelem vypracování strategií pro přizpůsobování se a společných přístupů k řízení pobřežních zón²⁹, investování do udržitelných pobřežních zábran a přizpůsobení pobřežních hospodářských činností,

²⁶ Mezivládní panel pro změnu klimatu, Zvláštní zpráva: Special Report on the Ocean and Cryosphere in a Changing Climate, Summary for Policy Makers, oddíl B.3.1, <https://www.ipcc.ch/srocc/chapter/summary-for-policy-makers/>.

²⁷ <https://www.eea.europa.eu/themes/water/europes-seas-and-coasts>.

²⁸ [SEC\(2021\) 89 v konečném znění](#)

²⁹ Rozhodnutí Rady 2010/631/EU ze dne 13. září 2010 o uzavření Protokolu o integrovaném řízení pobřežních zón ve Středomoří k Úmluvě o ochraně mořského prostředí a pobřežní oblasti Středomoří jménem Evropské unie.

- napomůže členským státům v **dlouhodobém plánování rozfázování investic**, a to s podporou z fondů EU.

2.5 Odpovědné potravinové systémy

Lepším využíváním mořských zdrojů a volbou alternativních zdrojů potravin a krmiva může modrá ekonomika napomoci ke zmírnění tlaku na naše klima a na přírodní zdroje pro produkci potravin.

Jedním z odvětví, jež z velké části zodpovídá za uhlíkové emise, znečištění a úbytek biologické rozmanitosti, je stávající systém produkce a spotřeby potravin. Nasměrování tohoto systému na udržitelnou dráhu je cílem strategie Komise „Od zemědělece ke spotřebiteli“³⁰, jejíž komplexní přístup se dominovým efektem dotýká mnoha aspektů modré ekonomiky. Strategie zahrnuje odpovědný rybolov, který by měl usilovat o dosažení udržitelných úrovní populací, udržitelnou akvakulturu, která by měla doplňovat přirozeně omezený odchyt volně žijících druhů, a produkci mořských řas jako alternativu k zemědělství.

Evropský rybolov dosáhl významného pokroku v návratu evropských rybích populací na udržitelnou úroveň a v plnění normy udržitelnosti stanovené společnou rybářskou politikou³¹, zejména v severovýchodním Atlantiku. Důležité úkoly však stále zůstávají nedořešeny, např. omezení nežádoucích úlovků a výmětů prostřednictvím selektivnějších rybolovných postupů. Výměty představují významný odpad a ohrožují jak udržitelné využívání mořských biologických zdrojů, tak životaschopnost rybolovu. Probíhající revize nařízení EU o kontrole rybolovu, související rozprava o nedostatečné kontrole povinnosti vykládky a potřeba plné dokumentace rybolovu a vedlejších úlovků citlivých druhů jen potvrzují, jak důležitý je přechod od tradičních metod kontroly k novým digitálním systémům.

Digitalizace a pokročilé nástroje pro rybolov (např. systémy dálkového elektronického monitorování, hlášení úlovků pomocí mobilních aplikací, modelování ekosystémů a nástroje umělé inteligence) mohou rybolovné činnosti optimalizovat a současně umožňovat sběr a analýzu údajů, zlepšovat kontroly a monitorování, snižovat administrativní zátěž a v konečném důsledku tak podporovat udržitelné řízení mořských biologických zdrojů, aniž by byla nutná fyzická přítomnost. Tyto technologicky vyspělé systémy se mohou stát běžnými rysy odvětví rybolovu. Podpora rozvoje digitálního know-how pro odvětví rybolovu v rámci EU by vytvořila novou generaci pracovních míst.

Akvakultura, je-li řízena udržitelným způsobem, představuje hodnotný zdroj potravin a krmiv s malým dopadem. Akvakultura EU splňuje vysoké standardy z hlediska kvality produktů a zdraví zvířat, stále však je prostor pro zlepšení z hlediska diverzifikace³², konkurenceschopnosti a vlivu na životní prostředí. Nízkodopadová akvakultura, (např. nízkotrofická, multitrofická či ekologická) a environmentální služby akvakulturou poskytované mohou, budou-li dále rozvíjeny, významně přispět k Zelené dohodě pro Evropu,

³⁰ COM(2020) 381 final.

³¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1380/2013 ze dne 11. prosince 2013 o společné rybářské politice, o změně nařízení Rady (ES) č. 1954/2003 a (ES) č. 1224/2009 a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 2371/2002 a (ES) č. 639/2004 a rozhodnutí Rady 2004/585/ES.

³² EU stále dováží více než 70 % z celkové spotřeby mořských plodů. Produkty akvakultury představují pouhých 25 % spotřeby mořských plodů v EU a akvakultura EU tvoří méně než 2 % celosvětové akvakulturní produkce. Produkce akvakultury je stále vysoce koncentrovaná, jak z hlediska členských států EU, tak z hlediska chovaných druhů, a tedy má vysoký potenciál pro diverzifikaci.

strategii „Od zemědělece ke spotřebiteli“ a udržitelné modré ekonomice. Nové strategické pokyny pro akvakulturu EU³³ stanoví vizi a operační postup pro dosažení této transformace. Podporují osvědčené postupy pro zajištění dobrých výsledků v oblasti vlivu na životní prostředí a vybízejí k tomu, aby v akvakultuře byly využívány postupy podporující oběhové hospodářství, např. environmentální monitorování akvakulturních zařízení a nakládání s odpady. Akční plán pro rozvoj sektoru ekologických potravin³⁴ obsahuje celou řadu iniciativ výslovně zaměřených na zvýšení produkce ekologické akvakultury v EU.

Kromě svého potenciálu k výrobě produktů z biologického materiálu a biopaliv mohou **řasy** poskytovat životaschopnou a udržitelnou alternativu potravin a krmných surovin. Potravin vyrobené z řas mohou zmírnit tlak, jež na životní prostředí vyvíjí zemědělství, akvakultura a rybolov. Investice do mikrořas coby nového zdroje krmiv pro zvířata mohou napomoci ke snížení odlovu volně žijících ryb k tomuto účelu. Přestože boj proti eutrofizaci vyžaduje především omezení znečištění u zdroje, produkce řas v moři může pomoci odstranit z vody přebytečný uhlík, dusík i fosfor. Uvedení nových potravin a krmiv vyrobených z řas či pocházejících z moře na unijní trh je významnou příležitostí pro rozvoj udržitelného potravinářského odvětví. Přestože některé produkty jsou již na trhu dostupné, uvádění nových potravin vyrobených z řas může podléhat požadavkům nařízení o nových potravinách³⁵ a předregistraci. Komise rovněž prozkoumá potenciál mořských plodů z kmenových buněk jakožto inovativní a udržitelné alternativy.

Spotřebitelská poptávka po produktech s nízkou environmentální stopou a krátkými dodavatelskými řetězci roste. Současně je třeba, aby trh ocenil čím dál tím větší úsilí vynakládané rybáři a chovateli ryb na dosažení kvality produktů. Akční plán „Od zemědělece ke spotřebiteli“ zahrnuje iniciativy týkající se rámce udržitelného označení potravin, díky kterým se spotřebitelé budou moci informovaně rozhodovat. Kodex chování EU týkající se odpovědného obchodu a marketingu v rámci potravinových řetězců bude usilovat o ambiciózní závazky ze střední části řetězce, který zvýší úsilí o udržitelnost ze strany rybářů a chovatelů ryb a v konečném důsledku vytvoří udržitelnější hodnotový řetězec mořských plodů. Aby se posílilo postavení spotřebitelů a pomohly zajistit rovné podmínky v rámci unijního trhu s produkty rybolovu a akvakultury, budou obchodní normy EU týkající se mořských plodu modernizovány.

Za účelem vybudování udržitelných potravinových systémů v modré ekonomice Komise:

- do roku 2023 předloží legislativní návrh rámce, který bude zahrnovat produkty rybolovu a akvakultury, aby urychlila a usnadnila přechod na udržitelný potravinový systém,
- předloží v roce 2022 legislativní návrh **moderních, udržitelných obchodních norem pro mořské plody**, aby spotřebitelům a provozovatelům v dodavatelském řetězci zajistila srovnávací informace týkající se environmentální a sociální udržitelnosti mořských plodů a jejich uhlíkové stopy,

³³ COM(2021) 236 final.

³⁴ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12555-Ekologicke-zemedelstvi-akcni-plan-pro-rozvoj-ekologicke-produkce-v-EU_cs.

³⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2283 ze dne 25. listopadu 2015 o nových potravinách, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 258/97 a nařízení Komise (ES) č. 1852/2001.

- přijme **speciální iniciativu týkající se řas** v roce 2022³⁶, aby podpořila rozvoj odvětví řas v EU. Iniciativa usnadní schvalování řas jakožto nových potravin tím, že sníží náklady na žádosti, usnadní přístup na trh, zvýší povědomí spotřebitelů, jakož i jejich ochotu přijímat produkty z řas a odstraní mezery ve znalostech, výzkumu a inovacích,
- podpoří **digitální transformaci kontroly rybolovu** a podpoří prosazování pravidel v oblasti rybolovu revidováním systému kontroly rybolovu, aby došlo k posunu k pokročilým digitálním mechanismům pro kontrolu rybolovu,
- posoudí potenciál a potřeby výzkum a investice v oblasti mořských plodů z kmenových buněk,
- v rámci **provádění společné rybářské politiky** posílí řízení rybolovu ve Středoziemním a Černém moři a bude úzce spolupracovat se všemi zúčastněnými stranami na urychleném provádění víceletého plánu řízení rybolovu pro západní Středomoří.

3. PODPORA ROZVOJE UDRŽITELNÉ MODRÉ EKONOMIKY

3.1 Znalosti o oceánech

Spolehlivé, kvalitní a harmonizované údaje o oceánech jsou nezbytným předpokladem pro udržitelnou transformaci modré ekonomiky. Lepší znalost oceánu a jeho ekosystémů spolu s volným přístupem k údajům umožní průmyslu, orgánům veřejné správy a občanské společnosti informovaně se rozhodovat.

Prostřednictvím společných norem a zásad otevřeného přístupu shromažďuje síť EMODnet³⁷ měření stovek orgánů, aby byla EU vzorem osvědčených postupů, pokud jde o **sdílení námořních údajů** a pozorování oceánu. Služba monitorování mořského prostředí programu Copernicus poskytuje satelitní údaje a služby prognózování v přímořských oblastech EU a ve světě. Pokračují práce na zlepšování digitalizace oceánu, rozlišování a použitelnosti údajů a přetváření těchto údajů ve znalosti a nástroje využitelné širokou škálou zúčastněných stran. Tyto práce, na nichž se podílí i několik mezinárodních institucí, zejména příprava „digitálního dvojčete oceánu“³⁸ coby součásti iniciativy Cíl Země pomohou vypořádat se s komplexními environmentálními změnami a jejich socioekonomickými důsledky monitorováním a simulací vývoje oceánů. Budou rovněž hmatatelným příspěvkem k desetiletí vědy o oceánech pro udržitelný rozvoj vyhlášenému OSN³⁹.

Socioekonomické údaje jsou důležitými vstupy pro tvůrce politik a pro podniky, kteří jsou v rychle se vyvíjejícím prostředí nuceni přijímat blesková rozhodnutí, zejména v krizových obdobích. Od roku 2018 mapuje modrou ekonomiku v EU Zpráva o modré ekonomice. Uživatelsky přívětivý nástroj Ukazatele modré ekonomiky⁴⁰ sleduje hospodářský pokrok.

³⁶ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12780-Modra-bioekonomika-na-cestech-silnemu-a-udrzitelnemu-odvetvi-ras-v-EU_cs.

³⁷ <https://emodnet.eu/en>. Síť EMODnet sdružuje více než 120 organizací, které poskytují údaje o mořském prostředí napříč sedmi oborovými oblastmi: batymetrií, geologií, stanovišti mořského dna, chemií, biologií, fyzikou a lidskými činnostmi. Tyto údaje jsou zpracovávány takovým způsobem, aby byly snadno vyhledatelné, snadno přístupné, snadno slučitelné a snadno použitelné

³⁸ Tematické digitální dvojčete oceánu bude naprogramováno a od roku 2023 bude součástí systému Cíl Země.

³⁹ <https://www.oceandecade.org/>.

⁴⁰ <https://blueindicators.ec.europa.eu/>.

Evropské středisko pro monitorování trhu s produkty rybolovu a akvakultury⁴¹ a Zpráva o modré bioekonomice shromažďují, upravují a rozesílají údaje o trzích s produkty rybolovu a akvakultury a o inovativních způsobech využívání mořských biologických zdrojů. Od vypuknutí pandemie posuzují nové a častější analýzy dopady na toto odvětví v reálném čase, aby hospodářské subjekty mohly předvídat změny v pravidlech a spotřebních návycích, přizpůsobit se jim a rychleji se zotavit. Je tak podporován cíl Zelené dohody pro Evropu týkající se vybudování odolnějšího potravinového řetězce.

Aby vytvořila znalosti potřebné pro přechod k udržitelné modré ekonomice, Komise:

- připraví do roku 2022 **iniciativu týkající se pozorování oceánu**, aby se strukturoval a harmonizoval sběr údajů v oceánech pro různé účely, jako je monitorování životního prostředí, řízení rybolovu a akvakultury, výzkum, bezpečné plavby,
- v roce 2021 zavede **středisko pro sledování modré ekonomiky** se Společným výzkumným střediskem Komise, které bude každoročně zveřejňovat **zprávy o modré ekonomice** a aktualizovat informace o postupu v oblasti dekarbonizace modré ekonomiky,
- vydá pevně stanovenou metodiku pro **začleňování pojmu „přírodní kapitál“ do ekonomických rozhodnutí**. K tomu je nezbytné posouzení a vyčíslení jak ekonomické hodnoty služeb mořských ekosystémů, tak socioekonomických nákladů a přínosů vyplývajících z udržování zdravého mořského prostředí,
- rozšíří službu monitorování mořského prostředí programu Copernicus, aby sloužila jako referenční pomůcka EU pro přípravu prognóz oceánů, a rozšíří středisko pro oceánské klima tak, aby zajišťovalo globální celoevropské pobřežní služby,
- bude dále investovat do modelování s cílem lépe monitorovat zdroje živých ekosystémů a rybolovu v čase a prostoru.

Všechny výše uvedené iniciativy jsou v souladu s evropskou strategií pro data Evropské komise⁴² v tom, že zpřístupňují údaje veřejného sektoru k opakovanému využití a umožňují volný tok dat uvnitř EU a napříč odvětvími, který mohou využívat podniky, výzkumní pracovníci i veřejná správa.

3.2 Výzkum a inovace

Mořský a námořní výzkum a inovace jsou nezbytné pro dosažení ambiciózního cíle EU spočívajícího v dosažení klimatické neutrality do roku 2050, pro ochranu a obnovu mořských ekosystémů a pro proměnu modré ekonomiky ve zdroj myšlenek a činností, díky nimž vzniknou udržitelné inovace.

Je pravděpodobné, že inovativní technologie, například data velkého objemu, umělá inteligence, pokročilé modelování, sofistikované senzory a autonomní systémy, modrou ekonomiku v blízké budoucnosti promění. Tradičním sektorům, jako je lodní doprava, rybolov a cestovní ruch, mohou umožnit zlepšení udržitelnosti a oběhovosti; v případě nově se rozvíjejících odvětví, jako jsou modré biotechnologie, obnovitelná energie na moři či námořní bezpečnost, je na inovacích založena samotná jejich existence. Prostřednictvím inovací mohou pobřežní komunity obnovit nebo restrukturalizovat svá hospodářství a stát se místními hybateli udržitelnosti. Účinným nástrojem pro podporu tohoto procesu je komunitně

⁴¹ Evropské středisko pro monitorování trhu s produkty rybolovu a akvakultury (EUMOFA):

<https://www.eumofa.eu/>.

⁴² COM(2020) 66 final.

vedený místní rozvoj financovaný prostřednictvím Evropského námořního, rybářského a akvakulturního fondu⁴³.

Úlohu výzkumu a inovací coby hybných sil transformace potřebné k dosažení cílů Zelené dohody je třeba neustále zdůrazňovat. Investice do výzkumu a vývoje v rámci programu **Horizont Evropa** budou podporovat proces přeměny k vytvoření udržitelných hodnotových řetězců modré ekonomiky a umožní souběžnou ekologickou a digitální transformaci. Nové mise a evropská partnerství v rámci programu Horizont Evropa budou hrát stěžejní úlohu, neboť svěří pravomoc spolunavrhovat a spoluzavádět nová řešení občanům a aplikujícím odborníkům (malým a středním podnikům, akademické obci, výzkumným pracovníkům, orgánům veřejné správy a investorům).

Strategie pro inteligentní specializaci přispívají v úzké koordinaci s programem Horizont Evropa k podpoře inovací v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj. Nová iniciativa pro meziregionální inovační investice bude podporovat meziregionální projekty, které rozvíjejí evropské hodnotové řetězce, zatímco fond EU pro inovace opatření v oblasti klimatu bude podporovat demonstrační projekty zaměřené na nízkouhlíkové technologie v mořském prostředí.

Komise vypracuje celoevropský inovační ekosystém pro udržitelnou modrou ekonomiku prostřednictvím těchto iniciativ:

- kandidátské **mise „Zdravé oceány, moře, pobřeží a vnitrozemské vody“**, která bude zaměřena na snížení narušení mořských ekosystémů, regeneraci mořských a sladkovodních ekosystémů, řešení úbytku biologické rozmanitosti a znečištění a podporu řešení modré ekonomiky směřujících k dosažení klimatické neutrality,
- **nového evropského partnerství pro klimaticky neutrální, udržitelnou a produktivní modrou ekonomiku**, které má být zahájeno v roce 2023 a bude mít podobu veřejné iniciativy spolufinancované z EU, národními vládami a vnitrostátními agenturami pro financování výzkumu.

3.3 Investice

Splnění cílů Zelené dohody pro Evropu bude vyžadovat provedení rozsáhlých investic. Do roku 2030 může být jedna třetina investic do modré ekonomiky stále ještě neudržitelná. Je zásadní, aby výše popsání otázky udržitelnosti (kapitola 2) byly nyní začleňovány do veškerých investičních rozhodnutí bez ohledu na jejich zdroj.

Pokud jde o **soukromý kapitál**, Komise, Evropská investiční banka a Světový fond na ochranu přírody ve spolupráci se soukromými a veřejnými finančními institucemi stanovily soubor udržitelných zásad a norem specifických pro mořské prostředí. Do dobrovolné iniciativy pro financování udržitelné modré ekonomiky⁴⁴ se do současné doby zapojilo již více než 50 finančních institucí. Důležitým nástrojem pro vymezení udržitelných námořních hospodářských činností bude taxonomie EU pro udržitelné investice, na jejíž přípravě se nyní pracuje.

Veřejné financování z EU má i nadále zásadní význam pro méně vyspělé technologie a projekty, které potřebují přilákat investory, snížit náklady a nejistoty a urychlit vstup na trh. Nový Program InvestEU bude velice důležitý pro námořní dopravu, přístav a obnovitelnou energii na moři, jakož i pro ochranu a obnovu biologické rozmanitosti, udržitelné akvakultury

⁴³ V jejich síti lze nalézt několik příkladů: Evropská síť rybářských oblastí.

⁴⁴ <https://www.unepfi.org/blue-finance/>.

a pozorování oceánu. Například v případě dopravy mohou modernizace či dovybavení lodí technologiemi s nízkými a nulovými emisemi podpořit výrobní odvětví, které Evropě poskytuje strategickou výhodu. U nových projektů zaměřených na obnovitelné zdroje energie na moři může snížení rizika a kapitálových nákladů vyvolat příznivou řetězovou reakci a podpořit zapojení soukromého kapitálu a nové investice.

Fondy politiky soudržnosti budou i nadále podporovat projekty, které napomáhají transformaci prostřednictvím ekologických a čistých řešení s nulovými emisemi uhlíku v námořní dopravě, dekarbonizovat přístavní infrastruktury a zavádět obnovitelné zdroje energie, jakož i podniky zabývající se oběhovým hospodářstvím a opatření pro přizpůsobení se změně klimatu na lokální úrovni. Kromě toho bude členské státy v jejich přechodu na moderní a konkurenceschopné a odolné hospodářství, jež účinně využívá zdroje, podporovat Nástroj pro oživení a odolnost. Předpokládá se, že reformy a investice do modrých technologií a kapacit budou podpořeny příslušnými vnitrostátními plány, a z Nástroje pro oživení a odolnost budou vyloučena opatření, která významně poškozují životní prostředí nebo působí proti udržitelnému využívání mořských zdrojů.

Za účelem rozšíření veřejných a soukromých investic do klíčových priorit vytyčených v tomto sdělení, bude Komise spolupracovat s evropskými finančními institucemi:

- Komise ve spolupráci s **Evropskou investiční bankou** sladí úsilí o snížení znečištění evropských moří, zejména Středozemního moře. Obě instituce uváží, jakými prostředky by mohly pobídnout soukromé investory a veřejné rozvojové banky, aby se k tomuto úsilí přidaly.
- Komise bude spolupracovat s **Evropským investičním fondem** a společně prozkoumají rámec, který by pro udržitelnou modrou ekonomiku usnadnil využívání finančních nástrojů v rámci sdíleného řízení.
- Aby pomohla menším podnikům, které mají v úmyslu provést transformaci, ale jejich přístup k soukromému kapitálu je obtížný, poskytne jim platforma Komise BlueInvest⁴⁵ individuálně přizpůsobenou podporu, zajistí zviditelnění a přístup k investorům a nabídne doporučení ohledně investiční připravenosti. V této souvislosti rozpočtová záruka EU v rámci Programu InvestEU spolu s finančními příspěvky z odvětvových programů z rozpočtu EU aktivuje soukromý kapitál za účelem financování rizikového kapitálu pro začínající podniky a společnosti v počáteční fázi rozvoje, jež působí v oblasti „modrých technologií“.
- Nadcházející revize **pravidel státní podpory** směrnice o obnovitelných zdrojích energie stanoví podmínky pro podporu širšího využívání čisté energie, včetně obnovitelné energie získávané na moři, která je šetrná k životnímu prostředí a nákladově efektivní.

3.4 Modré dovednosti a pracovní místa

Navzdory všeobecnému zpomalení trhu pro pracovní místa v důsledku pandemie nabízí souběžná zelená a digitální transformace obrovský potenciál pro zaměstnanost. Pro jeho využití je nanejvýš důležité, aby společnosti pracující se špičkovými technologiemi měly k dispozici kvalifikovanou pracovní sílu. Zároveň je třeba zlepšit vnímání kariéry v modré ekonomice ze strany veřejnosti.

⁴⁵ <https://webgate.ec.europa.eu/maritimeforum/en/frontpage/1451>.

Na pracovním trhu modré ekonomiky již nyní v souvislosti s transformací vznikají volná pracovní místa – např. až 30 % společností zabývajících se obnovitelnými zdroji energie na moři si stěžuje, že jimi požadované dovednosti buď nejsou k dispozici vůbec, nebo jsou stávající dovednosti (např. techniků) nedostatečné. Jen v samotném odvětví větrné energie na moři by se počet pracovních míst mohl do roku 2030 ztrojnásobit.

Nová Evropská agenda dovedností⁴⁶ pomáhá podnikům i jednotlivcům přizpůsobit digitalizované postupy a nové technologie prostřednictvím rozšiřování dovedností a změny kvalifikace. Námořní aliance pro rozvoj dovedností v oblasti mořských technologií⁴⁷ zřízená v rámci programu Erasmus+ v rámci plánů pro odvětvovou spolupráci v oblasti dovedností⁴⁸ naznačí do konce roku 2021 možné způsoby řešení nedostatečných dovedností v odvětvích obnovitelné energie na moři a stavby lodí a navrhne strategii v oblasti dovedností, která by měla být zavedena na vnitrostátní a regionální úrovni.

Program Modrá pracovní místa, který od roku 2016 poskytuje granty na další odbornou přípravu a rekvalifikaci pracovní síly modré ekonomiky, bude nyní rozšířen, tak aby pokrýval vzdělávací potřeby vycházející ze Zelené dohody pro Evropu a současné zdravotní krize. Aby podpořila genderovou vyváženost v námořních profesích, bude Komise investovat do získávání, konsolidace a analýzy údajů o ženách pracujících v námořním sektoru.

V roce 2021 Komise předložila ambiciózní akční plán na provedení evropského pilíře sociálních práv a jeho dvaceti zásad v rámci celé EU. Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond výslovně podporuje odbornou přípravu a rozšiřování dovedností rybářů, jakož i další iniciativy investující do lidských zdrojů, rozšiřování dovedností a sociálního dialogu. Také některé další fondy EU (např. Evropský sociální fond plus a Nástroj pro technickou podporu) investují do lidských zdrojů, pracovních míst a dovedností. EU je odhodlána zlepšovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci na moři tím, že se bude zaměřovat jak na odbornou přípravu pracovníků zastávajících modrá pracovní místa, tak na zlepšování podmínek námořníků a rybářů⁴⁹.

Cílem Komise je:

- podněcovat vytváření **partnerství v oblasti dovedností** na základě Paktu pro dovednosti v průmyslových ekosystémech významných pro modrou ekonomiku, jež jsou uvedeny v průmyslové strategii EU (např. v odvětví obnovitelných zdrojů energie na moři či odvětví stavby lodí) a jejich tvorbu zjednodušovat,
- zahájit v roce 2022 v rámci Evropského námořního, rybářského a akvakulturního fondu **novou výzvu k podávání návrhů týkajících se modrých pracovních míst** a zvláštní výzvu k podávání návrhů týkajících se žen a usilujících o vyšší zastoupení žen na trhu práce a jejich zviditelnění ve formální správě modré ekonomiky,
- podporovat provádění nebo přijetí úmluv Mezinárodní organizace práce a Mezinárodní námořní organizace za účelem zlepšení **pracovních podmínek a**

⁴⁶ COM(2020) 274 final.

⁴⁷ <https://www.projectmates.eu/>.

⁴⁸ Tyto plány doporučují klíčovým zúčastněným stranám (podnikům, odborovým organizacím, výzkumným ústavům, vzdělávacím institucím a orgánům veřejné správy) vytvořit odvětvová partnerství, rozvíjet strategie v oblasti dovedností a konkrétní programy vzdělávání a odborné přípravy pro překonání nedostatku dovedností v jejich odvětvích.

⁴⁹ V souladu s mezinárodně uznávanými zásadami a rámci, jež zahrnují cíle OSN v oblasti udržitelného rozvoje, Deklaraci MOP o základních principech a právech v práci a Úmluvu o práci na moři.

harmonizace požadavků na odbornou přípravu členů posádek, čímž by se zlepšil obraz této profese v očích veřejnosti.

4. VYTVÁŘENÍ PODMÍNEK PRO UDRŽITELNOU SPRÁVU

Oceány a moře přinášejí užitek všem, ohrožuje je však nadměrné využívání, které nebere ohled na následky. Vystává proto potřeba všeobecně přijímaných pravidel a zvyklostí pro plánování prostoru, zapojení občanů, regionální spolupráci, námořní bezpečnost a mezinárodní politiku.

4.1 Územní plánování námořních prostor

Čím větší je poptávka po využívání námořního prostoru, tím důležitější je existence územního plánování. Územní plánování námořních prostor je klíčovým nástrojem pro předcházení rozporu mezi prioritami jednotlivých politik a pro sladění ochrany přírody a hospodářského rozvoje. Nedílnou součástí procesu územního plánování námořních prostor tvoří veřejné konzultace, do nichž se zapojují jak občané, tak zúčastněné strany.

Územní plánování námořních prostor hraje ústřední úlohu v plnění evropských cílů v oblasti dekarbonizace a ochrany biologické rozmanitosti. Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti jednoznačně uvádí, že má-li být uplatněn přístup k řízení založený na ekosystémech, měly by vnitrostátní územní plány námořních prostor usilovat o pokrytí veškerých námořních odvětví a činností, jakož i všech oblastně specifických ochranných opatření a opatření pro řízení. Plánování zároveň zvyšuje míru jistoty a předvídatelnosti soukromých investic a může podpořit synergie mezi hospodářskými odvětvími. Směrnice o územním plánování námořních prostor⁵⁰ zajišťuje, aby případné negativní dopady na přírodní prostředí byly zjištěny a vyloučeny v samém počátku plánovacího procesu a aby vnitrostátní územní plány námořních prostor byly v souladu s vnitrostátními plány energetickými a klimatickými, jakož i s dobrým stavem životního prostředí, vymezeným rámcovou směrnicí o strategii pro mořské prostředí.

Komise:

- poté, co se přijmou vnitrostátní územní plány námořních prostor v březnu 2021, podá zprávu o provádění směrnice o územním plánování námořních prostor v roce 2022 a vypracuje **návrh, jak Komise může pomoci usnadnit přeshraniční spolupráci** a podpořit členské státy k tomu, aby začlenily cíle týkající se rozvoje obnovitelných zdrojů energie na moři do svých vnitrostátních územních plánů,
- v roce 2021 zahájí **přezkum rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí** a na základě jeho výsledku směrnicí případně do roku 2023 reviduje,
- připraví **pokyny pro přístup k územnímu plánování námořních prostor založený na ekosystémech** a podpoří víceúčelové využití námořních prostor prostřednictvím kombinace činností na stejném místě (např. systémy akvakultury nebo obnovitelné energie na moři).

4.2 Zapojení občanů a oceánská gramotnost

Politika pro udržitelnou modrou ekonomiku nejenže bude zapojení občanů podporovat, ale zároveň jím sama bude zdokonalována.

⁵⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/89/EU ze dne 23. července 2014, kterou se stanoví rámec pro územní plánování námořních prostor.

Evropští občané, a zejména mladí lidé, si zdraví moří a oceánů velice cení a udržitelný přístup k nim podporují. Svědčí o tom zájem veřejnosti o problematiku plastových odpadků v oceánech, stále je však nesmírně důležité povědomí veřejnosti o významu moří a oceánů pro život na naší planetě rozšiřovat. Moderní mobilní aplikace občanům umožňují pozorovanou škodu na životním prostředí sledovat, monitorovat a podávat o ní zprávy. Využití nových způsobů zapojení a posílení postavení občanů EU je jedním z úkolů nové kandidátské **oceánské mise**. To pomůže zajistit integritu budoucích závazků, jež se týkají životního prostředí, a přímo podpoří Zelenou dohodu pro Evropu.

- Koalice EU4Ocean⁵¹ (iniciativa, kterou Komise nedávno zřídila) vytvoří **sítě pro evropské školy**, které budou následně probírat problematiku oceánů při výuce. To umožní organizacím, jež se zabývají ochranou oceánů, organizovat společné projekty k zapojení občanů a zvýšit dopad a dosah jejich činnosti.
- Komise bude spolupracovat s Mezivládní oceánografickou komisí UNESCO, členskými státy a mezinárodními partnery a přispívat tak k plnění jejího **programu oceánské gramotnosti** v rámci desetiletí vědy o oceánech pro udržitelný rozvoj vyhlášeného OSN na období 2021–2030.

4.3 Přímořské oblasti, regionální spolupráce a podpora pobřežních regionů

Pobřežní regiony a ostrovy jsou klíčovými hráči modré ekonomiky. Vzhledem k tomu, že často sdílejí společnou přímořskou oblast, řešení společných problémů a ochrana společných statků prostřednictvím regionální spolupráce přináší jednoznačnou přidanou hodnotu. EU bude i nadále podporovat tuto spolupráci a rozvíjet strategii šité jednotlivým evropským přímořským oblastem na míru a hodlá tento kooperativní přístup rozšířit i na sousední země, které s EU sdílejí stejnou přímořskou oblast, živé mořské zdroje a geoeconomické rysy.

Strategie pro přímořské oblasti se jeví jako účinné v tom, že sdružují širokou škálu zúčastněných stran (národní vlády, pobřežní regiony, města, výzkumné ústavy, vzdělávací sítě a podnikatelskou sféru) a umožňují jim zaměřit úsilí na konkrétní projekty a opatření, jež podporují udržitelnou modrou ekonomiku, např. na nabídky udržitelného cestovního ruchu. Komise podporuje přímořské oblasti a makroregiony, tj. Atlantický akční plán 2020⁵², námořní strategii pro západní Středomoří⁵³, společný námořní program pro oblast Černého moře⁵⁴, strategii EU pro jadransko-jónský region⁵⁵ a strategii EU pro region Baltského moře⁵⁶.

Více než polovina ubytovacích zařízení cestovního ruchu v EU se nachází v pobřežních oblastech a 30 % přenocování proběhlo v přímořských letoviscích. **Námořní a pobřežní cestovní ruch**, který je pilířem modré ekonomiky a je hluboce vzájemně provázán s mnoha dalšími jejími odvětvími, zasáhly ničivé důsledky pandemie. Omezení volného pohybu osob zasáhla pracovní místa a živobytí a významně snížila možnosti odvětví investovat do rozvoje odolnějších a udržitelnějších služeb a dodavatelských řetězců. Investice jsou potřebné k zajištění sociální odolnosti a stimulaci tvorby pracovních míst a hospodářských příležitostí

⁵¹ <https://webgate.ec.europa.eu/maritimeforum/en/node/4484>.

⁵² <http://www.atlanticstrategy.eu/en>.

⁵³ <https://www.westmed-initiative.eu/>.

⁵⁴ <https://blackseablueeconomy.eu/206/common-maritime-agenda-black-sea>.

⁵⁵ <https://www.adriatic-ionian.eu/>.

⁵⁶ <https://www.balticsea-region-strategy.eu/about/about>.

pro pobřežní komunity. V této souvislosti stanovila Komise rámec pro obnovení bezpečného cestovního ruchu a vytvoření podmínek pro odolnější a udržitelnější odvětví⁵⁷.

Už v posledních letech bylo udržitelné cestování šetrné k životnímu prostředí mezi cestovateli na vzestupu a pandemie ještě dále poptávku po „pomalém turismu“ a venkovních destinacích přírodního charakteru zvyšuje. Předpokládá se, že udržitelnost se ještě výrazněji promítne do rozhodování v oblasti cestovního ruchu, přičemž se hnací silou obnovy stanou regionální a místní cíle⁵⁸. Těmito ambicemi a cíli v oblasti udržitelnějšího ekosystému cestovního ruchu by se mělo řídit využívání finančních zdrojů a investice na evropské, vnitrostátní, regionální i místní úrovni.

Zelená dohoda pro Evropu požaduje, aby se zvláštní pozornost věnovala úloze nejvzdálenějších regionů EU, s ohledem na jejich zranitelnost vůči změně klimatu a přírodním katastrofám a jejich jedinečná aktiva v oblasti biologické rozmanitosti a obnovitelných zdrojů energie.

Aby podpořila obnovu pobřežních regionů, zaměří se Komise na:

- pomoc městům a regionům řídit ekologickou a digitální transformaci na místní úrovni a plné využití finančních prostředků a pobídek z EU. Komise vypracuje a **podpoří balíček** („Plány pro místní zelené dohody“), jakož i **strategické vedení** (např. „Výzva pro inteligentní města“). Naléhavě vyzve členské státy, aby začlenily strategie pro přímořské oblasti a makroregiony do programování finančních prostředků z EU⁵⁹,
- podporu rozvoje **námořní a pobřežní ekoturistiky** prostřednictvím fondů EU. Podpora EU se zaměří na předvedení rozmanitého námořního dědictví kontinentu, inteligentní řízení počtu turistů, diverzifikaci nabídky a rozšíření cestovního ruchu mimo sezónu,
- pokračující **podporu nejvzdálenějších regionů** v souladu se svým sdělením z roku 2017⁶⁰, pokud jde o využívání příležitostí, jež nabízí výlučné ekonomické zóny těchto regionů, ochranu jejich výjimečně rozmanitých ekosystémů, rozvoj jejich vlastních strategií udržitelné modré ekonomiky a výměnu osvědčených postupů k řešení společných výzev v oblasti přizpůsobování se změně klimatu,
- pokračující investice do zvláštního vztahu se svými **sousedními zeměmi a zeměmi procesu rozšíření** za účelem rozvíjení dodavatelských řetězců modré ekonomiky, které posilují vazby s EU (v souladu se sdělením o přezkumu obchodní politiky). Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci, nástroj předvstupní pomoci a další fondy EU budou poskytovat stálou podporu pro iniciativy zaměřené na spolupráci, zejména za účelem provádění druhého ministerského prohlášení Unie o Středomoří o udržitelné modré ekonomice⁶¹, obnoveného partnerství se zeměmi jižního sousedství⁶² a hospodářského a investičního plánu pro západní Balkán.

⁵⁷ Zejména prostřednictvím sdělení o cestovním ruchu a dopravě v roce 2020 a v dalších letech, strategie EU v oblasti očkování, bezpečného znovuotevření spojů, digitálního zeleného certifikátu a znovuotevření platformy a aplikace EU.

⁵⁸ Světová organizace cestovního ruchu OSN, „Principles for the transition to a green travel and tourism economy“.

⁵⁹ SWD(2020) 206 final.

⁶⁰ COM(2017) 623 final.

⁶¹ <https://ufmsecretariat.org/wp-content/uploads/2021/02/Declaration-UfM-Blue-Economy-EN-1.pdf>.

⁶² JOIN(2021) 2.

4.4 Námořní bezpečnost

Bezpečný a zabezpečený námořní prostor je nezbytným předpokladem pro zachování strategických zájmů EU, jako je svoboda plavby, kontrola vnějších hranic či dodávky základních materiálů, a pro ochranu hospodářských činností a občanů jak na moři, tak na souši.

Strategie EU pro námořní bezpečnost a související akční plán stanovily společnou odpověď na vnitřní a vnější problémy námořní bezpečnosti současné doby. Jedním z těchto problémů je environmentální bezpečnost, která vyžaduje předvídaní změny klimatu a její řízení a předcházení nelegálnímu vypouštění a skládkování odpadů, nehodám a jiným rizikům pro životní prostředí. Výměna informací, zahrnující údaje *in situ*, letecké a satelitní, je klíčovým faktorem při řešení bezpečnostních problémů, předcházení protiprávním činnostem na moři a prosazování práva. Spolupráce při zajišťování funkcí pobřežní stráže mezi třemi klíčovými agenturami EU⁶³ přináší významné úspory z rozsahu tím, že se omezuje vzájemné překrývání, připravují se víceúčelové operace a sdílí letadla a plavidla pro pátrací a záchranné operace, zásahy při ropném znečištění apod. Pro zlepšení výměny informací vytvořila Evropská komise společné prostředí pro sdílení informací v námořní oblasti⁶⁴.

Toto společné prostředí pro sdílení informací v námořní oblasti umožní orgánům z různých civilních a vojenských sektorů (bezpečnost námořní dopravy, kontrola rybolovu, připravenost a reakce na znečištění moře, ochrana mořského prostředí, celní správa, hraniční kontrola, obecné prosazování práva a obrana) a z různých zemí vzájemnou výměnu informací o jakémkoli jevu na moři v reálném čase. Využívání tohoto společného prostředí pro sdílení informací v námořní oblasti je dobrovolné. Jeho současná přechodná fáze, která potrvá do roku 2023, je řízena Evropskou agenturou pro námořní bezpečnost v úzké spolupráci s členskými státy a dalšími institucemi EU. Agentura je také pověřeným subjektem pro dodávky družicových produktů v rámci služby námořního dohledu programu Copernicus.

Komise:

- navrhne využití operační fáze společného prostředí pro sdílení informací v námořní oblasti v roce 2024 podléhající výsledkům přechodné fáze k vytvoření plnohodnotného systému sdílení informací mezi orgány námořního dohledu v EU.

4.5 Podpora udržitelné modré ekonomiky v zahraničí

Podpora budování udržitelné modré ekonomiky v Evropské unii se nemůže zastavit u našich hranic. Mnohé hodnotové řetězce modré ekonomiky jsou globální a čelí globální konkurenci a hospodářské subjekty EU podnikají na celém světě. Naše odpovědnost tedy spočívá nejen v ochraně trhu EU před neudržitelnými produkty či postupy, ale také v zajištění rovných podmínek pro podniky EU na globálním trhu a v podpoře know-how EU, jejich opatření v oblasti životního prostředí a zásad právního státu.

V souladu s agendou pro mezinárodní správu oceánů přijatou v roce 2016⁶⁵ a s právním rámcem stanoveným Úmluvou OSN o mořském právu bude Komise pokračovat ve vytváření podmínek pro udržitelnou modrou ekonomiku v mezinárodním měřítku. Nadále bude prosazovat vědecky podloženou správu oceánských přírodních zdrojů, včetně rybolovu, podporou udržitelného námořního rozvoje v rámci partnerství a dohod EU a podporou

⁶³ Evropská agentura pro námořní bezpečnost (EMSA), Evropská agentura pro kontrolu rybolovu (EFCA) a Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex).

⁶⁴ <http://emsa.europa.eu/cise.html>.

⁶⁵ SWD(2016) 352 final.

udržitelého rybolovu v regionálních organizacích pro řízení rybolovu. I nadále bude potírat nezákonný rybolov a bojovat proti podvodům u produktů z mořských plodů v souladu s předpisy EU. Prostřednictvím svých dohod o partnerství v oblasti udržitelého rybolovu bude pokračovat ve zlepšování správy rybolovu v partnerských zemích a bude napomáhat rozvoji místních ekonomik.

Při mezinárodních jednáních by EU měla prosazovat, aby nerostné suroviny nacházející se na mořském dně v mezinárodních vodách nemohly být využívány předtím, než budou dostatečně vědecky prozkoumány účinky hlubinné těžby na moři a lidských činností na mořské prostředí a biologickou rozmanitost, budou pochopena rizika a bude možno prokázat, že technologie a provozní postupy nemají škodlivé účinky na životní prostředí.

Komise:

- bude na 15. konferenci smluvních stran **Úmluvy OSN o biologické rozmanitosti** prosazovat ambiciózní celosvětový rámec pro biologickou rozmanitost po roce 2020 na ochranu a obnovu mořských ekosystémů a stanovišť, jenž zahrne celosvětové dohody o ochraně alespoň 30 % světových mořských oblastí,
- podpoří uzavření ambiciózní, právně závazné **dohody o biologické rozmanitosti moří v oblastech nacházejících se mimo jurisdikci jednotlivých států** na 4. mezivládní konferenci Úmluvy OSN o mořském právu, s cílem podpořit ochranu a udržitelné využívání zdrojů na volném moři,
- bude vůdčí silou snah o dosažení **celosvětové dohody o plastech** a podpoří uplatňování přístupu oběhového hospodářství v oblasti plastů, čímž by byl položen základ pro rozhodnější a koordinovanější reakci na znečištění plasty na celosvětové úrovni,
- bude pokračovat v úsilí o uzavření mnohostranných jednání o dotacích na rybolov v rámci Světové obchodní organizace (provádění cíle udržitelného rozvoje č. 14.6) se záměrem zakázat určité formy dotací na rybolov, které přispívají k nadměrné kapacitě a nadměrnému rybolovu, a zrušit dotace, které přispívají k nezákonnému, nehlášenému a neregulovanému rybolovu,
- využije veškerého svého diplomatického vlivu a schopností oslovit partnery, aby v rámci Komise pro zachování živých mořských zdrojů v Antarktidě pomohla zprostředkovat dohodu o vyhlášení tří rozsáhlých chráněných mořských oblastí v Jižním oceánu (východní Antarktida, Weddellovo moře a Antarktický poloostrov),
- **podpoří země mimo EU** v rozšíření a diverzifikaci jejich udržitelných, inkluzivních a spravedlivých modrých ekonomik. To zajistí finanční podporu z vícero dostupných zdrojů financování pro pevné začlenění udržitelného přístupu k modré ekonomice do celosvětové spolupráce v oblasti správy oceánu. Komise zvaží zřízení **modré pracovní skupiny EU–Afrika**,
- **podpoří mnohostranné iniciativy**, např. Desetiletí pro obnovu ekosystémů a Desetiletí vědy o oceánech pro udržitelný rozvoj vyhlášené OSN na období 2021–2030, zvláště pozorování oceánu, modelování oceánu a infrastrukturu pro sdílení údajů,

- podpoří územní plánování námořních prostor v mezinárodním měřítku prostřednictvím spolupráce s Mezivládní oceánografickou komisí UNESCO⁶⁶,
- bude aktualizovat své **agendy pro mezinárodní správu oceánů** s ohledem na nedávné konzultace a doporučení ze strany Mezinárodního fóra pro správu oceánů. Tato agenda by měla zajistit, aby modrá ekonomika podporovala a nepoškozovala mořský ekosystém, měla by podporovat transparentní a inkluzivní rozhodování a zvyšovat normy sociální udržitelnosti.

5. ZÁVĚR

Komise v tomto sdělení předkládá svůj návrh na námořní politiku pro toto desetiletí s cílem uskutečnit transformaci oceánské ekonomiky, již požaduje Zelená dohoda pro Evropu. Tuto agendu doplní nadcházející mise oceánů, moří a vod. Komise bude společně s Evropským parlamentem, Radou a dalšími orgány EU případně provádět předloženou agendu a příslušná opatření. Apeluje tím na všechny zúčastněné strany v námořní oblasti, aby se zapojily do spravedlivého utváření udržitelné modré ekonomiky.

⁶⁶ „Joint roadmap to accelerate Maritime/Marine Spatial Planning processes worldwide“, březen 2017.